ԱՂՈՒՍԿԻ
ՏԱՐԻ
ԹՎԻ
18

ՕՐԱՊԱՐ

ԱՌՕՐԵԱՅ
24
ԱՂՈՒՍՏՈՍ
1843

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆ ԵՎ ԱՌՈՒՍՏՐԱԿԱՆ

Ամսագրութիւնս ամէն որ կիրակի կրնայ սատրագրիլ յԻզմիր Արապանեանց ընկերութեան Տպարանը կանխիկ հատուցանելով՝ մէկ տարեկան գինը 125 գրոշ է։ Ի Պոլիս պզտիկ մասնաւոր խանը Ազգասէրներեան գրատունը։ Ի Կարին Ազգասէր Ա. Մկրտիչ Ալամիրեանին գրատունը։ Ի Թիֆլիս Ազգասէր Յուսուպ Գեորգ Ադայ Լուսագրագրեանին վաճառատունը։ Ի Տփխիս Ազգասէր Ա. Յակոբ Կարինեանին լրագրատունը։

Գնդեսար Թ. Արժանապատիւ Դիկոստան Պարագրեանս Առաջնորդարան։ Ի Տփխիս Սահակեան Գէորգ Ազգասէր Յուսիկեանին վաճառ։ Ի Նուր-Լիզիանին Թ. Արփա-Ազգ Մ. Վարդապետ Խաչը։ Ի Գանձակ Ա. Սուքիասն Յ. Մելիք Յեկոնեանցին բնակ։ Ի Թիֆլիս Ազգասէր Ա. Պապայեան Լրագրատանին վաճառատունը։ Գահիրէ. Ազգասէր Մ. Ամիրան Ազգայ Նշխարագրատանին դրատունը։

ԴԵՊՔԻ ԵՎ ԽՈՍՔԵՐ

Իզմիր, 24 Սեպտեմբեր։

Անցեալ շաբաթի օր Կոստանդնուպոլսէն Իզմիր գալու հանար երեք շոգենաւերը կելլեն, այսինքն Խափիւտար, Մէսիրի սրահրի, և Գաւհիրի պահրի. բայց առաջինը՝ որուն մէջն էր Սեմսաշուք Լիմին Գէորգիք փաշայն, ինչ-ուան բաւական միջոցս Կոստանդնուպոլսէն հեռացեր էր, կամաւորին գիւղատիրը հասկցուելով կը պարտաւորի նաւապետը վերադառնալ կիրկին զկոյ Ի Պոլիս, և երեքնկեքար անվնաս կը հասնի. միւս օրը նոյն շոգենաւին մէջն ուղեւորները Սեղի Փերվալ շոգենաւին մէջը կը մնան. ամսոյս 20ին յիշեալ երկու շոգենաւը հասան քաղաքիս նաւահանգիստը և 21ին ալ Սէրի Փերվալը, որուն մէջն էր յիշեալ Սեմսաշուք Լիմին Գէորգիք փաշայն՝ և քաղաքիս թնդանօթներն ալ սովորական պատուով շնորհաւորեցին զայուսաը։

Յիշեալ երեք շոգենաւերուն մէջ երեք դուռնգ կան եղեր, այսինքն 2,200 անձինք՝ կամ 3,150. ինչևիցէ այս ղօրքերը ժամանակին սիրտի մնան քաղաքիս Ամերանոցը, և կրնուի թէ ուս օրերս Անգիայէն և ուրիշ շրջակայ քաղաքներէն քաղաքներին բաւական ձիաւոր զօրք ալ ոիտի գան, նոյնպէս և անոնք ալ քաղաքս մնալու. որոնք ամենեն ալ յիշեալ Սեմսաշուք Լիմին Գէորգիք փաշային հրամանատարութեան տակը պիտի ըլլան։

— Ամսոյս 20ին Սարաէնիայի թագաւորին ծննդեանմբուխեան օրն էր. քաղաքիս Հիւսարտասը սովորական հանդէսով կատարեց, և նաւահանգստին մէջ եղած ամբողջն նաւերն ալ թնդանօթներով շնորհաւորեցին։

Ամենաղուարճ ուրախութիւնով կը լեցուի սրտերնիս Ռուսաստանու քանի մը օրագրութիւնները կարդալով, որոնք այս միջոցիս բաներեն Հայաստանին նորէ նոր բաղդաւորութիւնները կը հրատարակեն։

Ռուսկի Լենինգրադ թուած Ա. Պետերբուրգի օրագրոյն՝ 29 օգոստոս ամսոյն, 122 թուոյն մէջ կը կարդանք, Ամենապատ Կոյսեր ամենայն Ռուսաց Խաղեր սրբազան Տէր Ներսէս Նորընտիր Կոմիսոդիկոսին առաւած հրամանագրին օրինակը, որ հետևեալն է։

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԹԼԹԱՅԻՍԻՏԻՆ

Ես Ս Եհատոնման Պատրիարգն Լիմիածնայ և Կամիսոդիկոսն ամենայն Հայոց Ներսէս։

Ընդունիմ զի Դուք բարեբարոյ հովուեցուցեք՝ զՄերոց Հայկազնեացդ բարեմասնութիւն, և Լա յատկապէս ուրախ սրտիւ և մեծապատիւութեամբ առաջեմ առ Ձերդ Ս Եհատոնութիւն զայս Ուշան տիտանական բռնանգ հայ առաջին ասոյնանի Ընդերանդրս Անվնաս զանազան անուանելոյ և խոնարհութեամբ ընդունիմ զուրբ զողջունեանական օրհնութիւն Ձեր։

Ստորագրեալ Ձեռամբ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՄԵԾՈՒԹԵՒՆ

ՆԻԿՈՂԱՅՈՍ

Ս. Պետերբուրգ 17 օգոստ. 1843։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ

19 Սեպտեմբեր։

Պարծանքները որ սովորաբար բանաղանին դիշերները կը ժողովուին, անցած՝ շոգեշաբթի դիշեր որոտաքոյ կարգի ժողովեցան ըրին Բարձր. Պատրիարքը մեծ Փոխարքային նախագահութեամբ։ Բազմաթիւ գարձակալները, մեծ ատենագրները և արդարութիւնն Բարձրագոյն Խորհրդին անդամները ներկայ էին այս ժողովին։ Ուր մանրամասնապէս Պարսկաստանին Ս Հին և Երկրին նեղրին կառավարութեան վերաբերեալ բարեկարգութեանց վրայ պատրաստեան։

Թէպէտ բանաղանի պատճառաւ շատ գործքեր թուլութեան մէջ կենան, այսու ամենայնիւ նոր հաստատուած պատերազմի ատենագրի սկսեց իւր գործերուն վրայ պարապիլ։ և ամենն օր ժողովք կը լրայ բարձրագոյն Փիզա փաշային նախագահութեամբը։

Մեծ և իրաւացի յոյս ունի հասարակութիւնը այս նոր բարեկարգութեան վրայ, որ Օսմանեան Տէրութեան զինուորական վիճակը առելի և երջանիկ գրութեան մէջ պիտի հաստատէ։

Սեպտեմբեր 15 թիւով Կայսերական հրովարտակով Ս Սրբոյն Նախին կառավարիչ Ս Սեմ. Հայոցաց Լրատուդիի կառավարութեան պաշտօնը տուաւ։

Գիրիք Բայիճ փաշային Սիրիմիրանի պատիւը ընդունեց։

— Հիսուշաբթի իրիկուն Շահնազարեանի գեղարան Գ. Անդրէ Թարատոգեան Ս Սեմ Բիֆամ

ԴԵՊՔԻՆ ԵՎԻՐՔԵՐ

Իզմիր, 24 Սեպտեմբեր։

Անցեալ շաբաթի օր Կոստանդնուպոլսէն Իզմիր գալու հանար երեք շոգենաւերը կելլեն, այսինքն Խափիւտար, Մէսիրի սրահրի, և Գաւհիրի պահրի. բայց առաջինը՝ որուն մէջն էր Սեմսաշուք Լիմին Գէորգիք փաշայն, ինչ-ուան բաւական միջոցս Կոստանդնուպոլսէն հեռացեր էր, կամաւորին գիւղատիրը հասկցուելով կը պարտաւորի նաւապետը վերադառնալ կիրկին զկոյ Ի Պոլիս, և երեքնկեքար անվնաս կը հասնի. միւս օրը նոյն շոգենաւին մէջի ուղեւորները Սեղի Փերվալ շոգենաւին մէջը կը մնան. ամսոյս 20ին յիշեալ երկու շոգենաւը հասան քաղաքիս նաւահանգիստը և 21ին ալ Սէրի Փերվալը, որուն մէջն էր յիշեալ Սեմսաշուք Լիմին Գէորգիք փաշայն՝ և քաղաքիս թնդանօթներն ալ սովորական պատուով շնորհաւորեցին զայուսաը։

Յիշեալ երեք շոգենաւերուն մէջ երեք դուռնգ կան եղեր, այսինքն 2,200 անձինք՝ կամ 3,150. ինչևիցէ այս ղօրքերը ժամանակին պիտի մնան քաղաքիս Ամերանոցը, և կրնուի թէ ուս օրերս Անգիայէն և ուրիշ շրջակայ քաղաքներէն քաղաքներին բաւական ձիաւոր ղօրք ալ պիտի գան, նոյնպէս և անոնք ալ քաղաքս մնալու. որոնք ամենեն ալ յիշեալ Սեմսաշուք Լիմին Գէորգիք փաշային հրամանատարութեան տակը պիտի ըլլան։

— Ամսոյս 20ին Սարաէնիայի թագաւորին

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

Ամսագրութիւն ազգասիրական սերտագրութեանց Տեառն Գրիգորի Նորընտիր Հայրապետի ամենայն Հայոց՝ ի Ս. Կաթուղիկէն Լիմիածին, ի Սրբատան և ի Ներսիսեան յամի Տեառն 1808. յամ՝ Տեառն 1843։

Հատոր-Գիրք և Էջ Տե- Թ- 17

Ինչ ապա՝ ի Հաղբատ՝ ի պէտս հայրապետին Տեառն Լիմրեմայ և ընդ նմա եղելոց վերանորոգ զաղմանիս սենեակս վանացն՝ զիսախուտսն յատաջագոյն, և յայնմէնուտ լինի կատարիչ կամարգիկոսական տան և հոգևորական գործոց Հայաստանեայց եկեղեցւոյ։

Իսկ յամի 1826. յորժամ Պարսիկք յատրի առնուն զկողմանս ինչ սահմանամերձ անկեցաց Ռուսաց, յարձակեալ երկաստանք՝ ի Շիրակայ գրեթէ մերձ՝ ի Հաղբատ, և Մարգարայ ցՏփխիս, ամառաբնակ պրտազան Արքին գերեալանեն հրամիրն զերբոյսն Հայրապետն իւրով միաբանութեամբ՝ ի Տփխիս յառաջադրարանն Հայոց. ուրանօր և երբախուսպարտ սիրոյ ջերմեռանդութեամբ և գգուանաբ պահպանեն զնորին ծաղկեալ ծերութիւն խնդամիտ ամենածանութեամբ յիւրումն ալեզարդ ծերութեան յամ Տեառն 1828։

Ի սմին ժամանակի զարդագեալ ունելով զուսումնարան իւր՝ ի բարգաւաճ վիճակի յաստիճանութեան, ի մէջ այլազգի խառն գործոց կառավարութեան ապ ընելոյ՝ ի փարիզոյ զրուսացիչ Պատրիարքական լեզուի զՀայկազն ոմն Հաղբատ Հոհան Ջ սպասուան հանդերձ բնաւանեաք. և վասն առաւել պայծառութեան և ընդարձակութեան նորին. գնէ՝ ի ձեռն նորին մեծահոգ երկասիրութեանցն յարգեանց պարտաւորութեան իւրոյ զարմանալի ապարան Պատրիարքական լեզուի ամենայն պարագայիւք վերաբերիչ նմին, ըստ ցուցանելոյ ինքնաձեռագիր հաշուացուցակաց նորին առ Միհոյն Լիպսիսոպոս. յորմէ արտահանեալ կարգեցեալ՝ ի վերջ գործոյս զծախս առաջնորդարանին, ուսուցիչներին և տպարանին։ Արանց՝ իսկ ոչ ինչ ծախիւք երեք նաստուցին Պատրիարքին լեզուաց. և ոչ ոք ոչ ոչ ուսանիցէ դրան առ նա ցմուանին՝ ի Տփխիս. երկրորդ՝ զի՞նչ վճար ծախուց հանդերձանաց Պատրիարքական տպարանին. երրորդ՝ թէ Միհոյն Երբ Լիպսիսոպոս զինքան ծախեաց՝ ի վերայ առաջնորդարանին, տպարանին և դպրոցին, յորմէհետէ յանձնեցաւ նմա պարտաւորութիւն առաջնորդական. և չորրորդ՝ ոչքան ծախս արար՝ ի Ներսիսեան գպրոցին՝ ի մասին ուսումնական առարկայից վերաբերեալ Նորա Գարութիւն վարժապետ Լամբարեանց յամ Տեառն 1827, ց1830։

Օգնեսցէ ջանադրութենէ իրամ բացայայտ եւ գրէ ինքնին՝ ի թուղթս իւր յանէն Դիմէ այլ ոչ գիտացեն, դուք բարբոր գիտէք, զի չեմ ես ծանխեալ զգումանան զայնոսիկ խնց պարտաւորութեանց՝ վասն ուսելոյ կամ ըմբռելոյ և կամ խնց պարտութեանց հանգերձիցդ և ոչոյց վայելութեանց. և չեմ մատնանչեալ յայնցանէ խնց ազգականաց կամ որբելոյ և առելոյ. այլ զրպէս և անարժէքն է յամենայն բարեսիրաց և՝ ի ազատասիրաց ես, զայն գտամ խնց պարտաւորութեանց ընդ կենաց խնց և մարմնոյ և ոգեւոյ՝ ցանկացեալ եմ կարդել՝ ի փառս Աստուծոյ Եղ՝ի մեր յաւարտութիւն սա վայելս ազգի և հայրենեաց. որպէս և ապացուցանին բարձ-

փաշային առնը ընթրեց. և ասկէց Ս. Դուրբ գնաց մեծ փոխարքային և Բարձրագոյն առեանին անգամներուն հրամարական պատճառը մուռացանելու։ Կրսեն թէ քանիմը օրէն եղբը Պ. Մանքօ Չօրտագան մեկնելու է ասկէց Ամենք երթալու։

— Շարունակ սիրելիներն հնարէ շատ շրջեցաւեր այս բէհաթի ղրբելը որ մայրաքաղաքիս մէջն է, իրենց երկիրները կրելու կը պատրաստին։

— Պէլգրատի վերջին նամակները կը ծանուցանէն, թէ Սերբիայի վիճակը շարունակ յաջող երևոյթի մէջ է։ Բոլոր երկրին մէջ կատարեալ խաղաղութիւնը կը տիրէ։

ԼԳԻՊՏՈՍ

Աղեքսանդրիա 14 սեպտեմբեր։ Անցեալ հարաւարեալը ամսոյս 6ին Անքաւէն Սուէզ հասաւ, որ Հինի Դայրէն ստարաբերուած գաշնադրութիւնը և Ալը Հանրի Խորհրդարանին ի Հինայի պատասխանատուներուն բարեկարգուած մասին կանոնագրութիւնները կը բերէ. և Կէյսէր շրջեանով Անգիա գնաց։ Օրիանդալ շրջիկաւ ամսոյս 5ին Հնդկաստան երթալու մասնաներով և 117 ճանապարհորդներով օրը մէջը երևեցին էր Ամերիկայէն փէքինի գնացան Պ. Գիւշենկը և բոլոր ճանապարհորդներն ալ Սուէզ դիմացին։

Անցեալ հարաբարեալը Բարձրագոյն փոխարքային ներկայացաւ՝ որ շատ պատուով ընդունեց զանի, և երկար ժամանակ անոր հետ Հինաստանի գործերուն վրայ խօսեցաւ։

Փոխարքային երեկ ստացուն Կահիրէ գնաց. երեք կամ չորս օր կենալու է ստորին Եգիպտոսի գիւղերուն մէջ. իրմէն առաջ իր հիմնական տեղակալ Աղպաղ փաշային մեկնեցաւ։

Ենծափաւ Էրքայէն համար պատրաստուած փոքր շրջեանը կատարուելու վրայ է։ Փաշային Աղեքսանդրիայէն մեկնելէն առաջ՝ ուզեց շրջեանին կարգերը կարգի դրուած տեսնալ՝ որ շատ շքեղ են։

Պարկամոյէն եկած ճանապարհորդները որ հարիւր հոգիի չափ են, Օրիանդալ լուսաւորուած շրջեանին հրապարակն ընդունեցան։

Տեղւոյս հմբարանոցի ազգանունը ամէն օր կատարեալ թէպէտ կատարեալ թիւնը կուգէ իւր բազմաթիւ բերքերէն չուրսի երկրները հանել՝ բայց չմաճառուելու է. վասն զի գնոյ առնելները վճարուած են։

ԱՄԵՐԻԿԱՆ

Պէլուիթ 14 սեպտեմբեր։ Լրատուաղէմի Գաղութին դրոշակին վերաբերեալ գործը կատարեցաւ այս տեղ, նախարարներն փոխարէն 21 անդամ թնդանոթ արձակելով։

Այս քաղաքիս մէջ և անոր շրջակայ տեղուանքը կատարեալ խաղաղութիւնը կը տիրէ։

Տամաս 31 օգոստոս։ Երեկ չէ միւս օր գիշերը մէկ խումբ վնասուած մարդիկ Տամասէն քիւմը հեռի Հանէ դիւղը առաջատարութիւն բերին և Թայրեցին զանի։ Այն ժամանակը գիւղին քաղաքը երթալու ճանապարհը պատուհած բոլոր ջրանցքները և ուղղակներները բոլոր իրենց անասունները դանդան ապրանքներով բեռնուած էին՝ կողոպտեցին և շարեցին։ Այս ամբոխը կատարելով՝ ամենիցապէս մեկ գունդ անկանոն զօրք դրկեց, որոնց երեսերով գողերը ցիրուցան եղան և ժամանակ չունեցան գողցած բաներնին հետերնին առնելու։ Բայց փաշայն այս ամէն բաները իրեանց ակրոջը յանձնեց։

Այս խուսափութիւնը հաղիւ թէ ապրեցաւ էր՝ երբոր Տամասէն շատ բնակիչներ իրենց ընտանեաց հետ իրենց ապրած տեղերը կամ ապրանքները պաշտպանելու պատմուտ. հատ եղան հեռաւոր լեռները, զինուորուած՝ քարերէն հեռի մեծ տեղերը. բայց քաղաքին պահպանման զօրքերուն հրամանատար զօրավարը տեսնալով որ այս ժողովրդին ճշմարիտ պատճառը բոլորովին ուրիշ բան է, (թէ և ժամանակը անցեր էր) շատով Ալի փաշային քովը գնաց՝ եկած բաները ծանուցանելու. Կատարիչը հրամանատարին հետ համաձայն ըլլալով, անմիջապէս հրաման ուղարկեցին նոյն տեղը երթալ և ջանք ընել բաղմաթիւ դիշերապահներով քաղաքը հոգալու։

Այս ամէն բաներէն եղբը ամենեին խուսափութիւնը չի ծագեցաւ. բայց այս ամբոխին կերպ մը թէ այն հարբուած մարդերուն կամքը չար էր. որուն սանջիր առնել պէտք է պատրաստային յարմար կարգադրութիւնները գործի դնելով։

Սեպտեմբեր 2։ Տամասի քով եղած խուսափութիւնները գաղրելու տեղը կը շարունակուին. երեկ չէ միւս օր Մարքանի Բրարոցիները Մէկզիկու մոտ հինգ դիւղ կողոպտեցին և յաջողեցան, ուր և մարդիկ ալ մեռցուցին. և եղբը դէպ ի Աշքուզմի դարձան՝ որ հիմայ խստիւ պաշարուած է։

Շէյ Գարէկ անուն Սերիւսի ղլխաւորը որ ատատկապէս գէմ կեցաւ այս յանցաւորներուն՝ իրեն կատարութեան կողմանէ, ինքն ալ վատնդաւոր վիճակին մէջ է և սպնուելիս կը խնդրէ տեղւոյս փաշային։ Այս դիմաւորը գրեթէ բոլոր խաղ ազնականները կորանցուց ուրանք 150 զատերազմողներ կը բարկանային։ Երեկ առաւօտուն 6 հոգի ատատիսպէս վիրաւորեալ՝ մեծ ջանքով կրցան ազատելու այս ցաւալի կոխուէն և Եկան փախստական։

Բարակները ամենայ ամսոյս վերջին յանդգնարար յարձակ դնացին մինչև քաղաքին մոտ մեկ քառորդ հեռաւորութեան։ Ատաքիրիկ ազօրիքին սիրեցին և այն տեղի եղած բոլոր ցորենները և արիներ յափշտակեցին։

Այսօր ուրիշ երկու մեծ գիզ թնդանոթ ուր տեղ 25 հոգի մեռցուցին. ուրիշ մի դիպուածն ալ թնդանոթով 30 հոգի մեռցուցին կը ասեն։

ՀՈՌԱՂ

Սեպտեմբեր ամսոյս 18ին սոյն քաղաքի կ գրեն, ամսոյս 6ին գիշերը սատիկապէս զարհուրելի սատիկ երկրաշարժութեան ցնցումներ որ հարաւէն հիւսիս շարժելով 30 վայրկեանի չափ տեւեց։

Գալբիի կղզին ալ որ այս կղզին մասնաւորելի սատիկութեամբ շարժեցաւ. և նոյն դիշերը քանի չափ տուն մեկ հին զղեակը սատեներէն մնացած՝ կործանեց. և վերջապէս

բարերգ հոյակապ շինուածովք ազգաշահութեանց, ազգական վայելչութեանց, եկեղեցական մեծ վայելչութեանց և բաղմահոգ ջանակուս երկամբք իմովք ըստ ամենայն պատկանելոյն սրբոյ Սնր մերոյ լուսոյ, և Նորին սրբազնագոյն մեծ Վահանայապետութեան և ամենայն եղբարց նոցին հոգևորականաց։

Լակ տարս յամի 1827. ի շարժիլ պատերազմաց Պարսից, այնինչ տերութիւն Ռուսաց յարուցանէ զմարտ ընդդէմ նոցին յարձակմանց ի փրկութիւն Հայաստանի, գոյ Այրարատն ընդ դիմաւորս կառավարչին Ս. բատառնի Լուսն Տիրոդրիչ Պասկիչի սպարապետի զինուորութեանցն Ռուսաց, և կոյսեալ անդէն լրնթացս սատիկագին տարեալ, պաշտպան Հանդիսանայ Էմրոսոյն ի պաշարմանց ազբայրաբերդն Պարսից Էրաս Սիրբազի, զոր ավիրն օգնականութեամբ բերդապահ զօրացն Ռուսաց։ Որոց անդէն զետեղեալն էին արանց իրրև հինգ հարիւրոց ի հակումն վանաց միանգամայն և կարգեալ զարեալ և պաշարոյ սատիկաղօր գնդին Պասկիչի. բայց առ անթիւ լաղմութեան պարսկաղօրաւն, որ զտիւնս տիեզերաց շարժել դիտէին, զանխուլ հրեշտակութեամբ վերաժանատարք

զօրաց Ռուսաց Գրասովկի՝ փութացուցանեն ի դաշտն Էրատատեան չորս գունդ հետեւակազօրք, որ յետ սրախոշեալ կատամարտ վանելոյ զբերբաւորս ի Պարսից, մնանեն Այրարատին փոքրաւ ինքնուրոյն ի զօրս իւր։ Դատանի յետ այսորիկ՝ Գորին Ս. Նշանութիւն և ի պատերազմին յաղթանակ բերեալ սպարապետին Պասկիչի ի 1 հոկտեմբերի. և յետ խաղաղութեան՝ կարգի գաստատանապետ ի բաղաքին, և յարատեալ՝ ի նմին՝ զայն ձմեռն դիմեալ զօրացն Ռուսաց Այրարատին՝ կերակրեալ ի Համբարաց նորին։

Այս յամի 1828. վերստին գարձ արարեալ՝ ի Տփղիս, յուղարկաւորեալ զսրբազնագոյն Կարապետն Տէր Եփրեմ՝ ի հայրապետական գահ իւր Այրարատին. և ինքն յետ ոչ սակաւ միջոցի անցեալ՝ ի Ռուսաստան ըստ հրաւիրանաց՝ Գորին Պայսիրական մեծութեան, կարգի վիճակաւոր Էջք Լոպիսկոպոս՝ ի Վրաստանի։

Եւ անդ ուրեմն այսոքինակ հայրենասիրութեամբ ջան եղեալ վճիռ՝ ի սեռանիսն Հանէ հասարակաց ազգանոյն Եկանակ հոգևորական գործոց կատարութեան վիճակի իւրոյ. և ոչ սակաւ իրրև պատ-

ջին յարգանց պարտաւորութեան խրոյ վերանորոգեալ զատաջնորդարան իւր՝ և գնդարատաս նորին ինչս դեղեցիկ շինուածովք ամենայն բան փայլուցեալ Ռուսաց՝ ի շուք և միշտակ մեծահանդէս Ընտանիս՝ ի փառս և՝ ի գովութիւն Աղգիս։

Եւ՝ ի վերջոյ ամենայնի վատեալ անդէն զատաջնորդութիւն իւր մինչ ցայս ներկայս ամ՝ 1843. ամ փոխանակ պահեալ՝ ի ծանոթ աշխարհիս Ս. Երիցն տեսութեամբն վասն ազգիս Հայոց, ընարեցաւ Կաթուղիկոսութիւն մեզ՝ զլուխ Հայաստանեայց եկեղեցւոյ Հանդիսաւորութեամբ ազգային ժողովատաս՝ ի սուրբ Կարմուղիկէն Էջմիածին՝ ի 16 ապրիլի. Հաստատեալ՝ ի Կայսերէ ամենայն Ռուսաց ըստ գրութեան զլխաւոր Կատարիչն Ս. յաստանի՝ ի 4 յունիսի համար 6,739։

Աղքանանքիս առաջնորդանն Էջմիածնի՝ ի Հնդկաստանի։

Պատգրութիւն՝ ի գրեալ սեռոյ առ ազգին դրան Ռուսաստանին։

Առաւել խորհրդածեալ մեծարգոյներս ուսումն

մեկ ծաղկանց պարտեզքն՝ որ զարհուրելի ձայնով ծովուն մէջ թաղուցան։ Լուսահանդիսին մէջ դանուած նաւուն ջուրին շատ բարձրանալն ծովմանը թիկաւ, Պաղրիի բնակիչները մինչև օդնելու երթալին այս նաւը բոլորովին կորսուեցաւ։

Բարձրագոյն մեծ Նովապետ ունայ 16 ին կիրակին մէջը երեկոյեան իւր հրամանատարութեան տակը եղած նաւատորմիղովը, և Պարմայու գնայ և մինչև հիմայ այն տեղ է։

Ընկեր գիտեր թէ դարձ է արդեօք այս նաւահանգիստը։ Հոդոսի կուսակցիք Հաստատ փաշայն յարդարան ունութեան գնայ և վերադարձաւ։

ԿԷՐԻՆ

6 Սեպտեմբեր։

Պարսկայի վեցին վերաբերեալ բարեկարգութեան խորհուրդները քանիմը օրն հետ ուելի եռանդով յառաջ անելու վրայ են, և երեցիներն նայելով՝ այս մեծ վէճը լմնալու ճամբայն մէջն է։

Օսմանեան փոխանորդ Սուլթանուք Նէվէրի և Ֆիրնան այս օրերս հաղիւերայմամբ ըրաւ, ուր Պարսկի գեսպանը միայն հրաւիրեալ էր։

Կահանդիս ընդհանուր կառավարիչ Սիմոշուք Պեռմիլ փաշայն ալ միաբ ունի պարսկայի վէճին համար այս տեղ գտնուող գործակալներուն և Լուսոպոյի հիւպատոսներուն հաղկերայմամբ ընելու։ Այս ամենէն կերևայ թէ Օսմանեան և Պարսկի գործակալներուն մէջ մտատրութիւն և բարի հաղորդութիւնը կը հաստատուի, որուն առ հասարակ շատ կը ցանկան։ և ամենայնիվ հետանքներ ունենալու է։

ԱՔՍԷՔԻՆ ԵՒ ԱՔՍԷՔԵՑԻՔ

ԱՆԳԼԻԱ

Լսնորա 4 սեպտեմբեր։ Այս տասնեկիս մէջ քաղաքականութեան վերաբերեալ շատ քիչ անցք ունիմք պատմելու։ Ընդդեմայի թագաւորին Լոյսի բերդը Վոդլիայի թագաւորին հետ տեսութիւն ընելին եալը՝ Պրայթոն դառնալով, Դորէն անկէց ալ մեկնեցաւ Պէլճիդայի մէջ ժուռ գալու համար։

Այս է Սիմոնտարա անուն Ընդդեմարէն օրագրին թագաւորին Գրայթոն գաղութին մէջ ըրած պատմութեան երևելի յոդուածը։

Կիլիսարիա թագաւորին և Պէլերիի իշխանաղուքը հինդշարթի Պրայթոն հասան։ Լաւէն գնալս նշանաւոր ատենը ժողովուրդը ծափահարութեամբ յայտնեց թագաւորին, թէ իր հաւատարիմ հպատակները ուրախութեամբ լեցուեր էին, կրկին գոնի տեսնելուն համար։ Հեռագրագրութեամբ և փոստատարութեամբ կը դիտէին գոնի՝ մերձաւոր ինքնակալիմը հիւրընկալութիւն տանալն եղը։

Պենթափոռ թագաւորին կէս օրէն մէկ կամ երկու ժամ եղը կրսպասուէր, և շատ շողենաւեր լցամութեամբ լեցուեր էն թագաւորական նաւակին դիմաւորութեան երթալու։ Կէս օրին 3 1/4 ժամ եղը, թագաւորական նաւակը երևցաւ առողջ լիս ընկերով մեր վայելչագեղ թագուհին իւր երկրին մէջ։ Ինդանոցներ արձակելով ծանուցին անոր հասնիլը։ Լամը 3 1/2ին թագաւորական նաւակին մէջ մտան թագուհին, Պէլերիի իշխանաղուքը՝ Լոնենիլի իշխանաղուքը և ուրիշ շատ երևելի Պենգիոցի գործակալներ, և երկրին մտանցան։ Այս վայրկենիս անանկ մեկ շառաչիւնով ծափահարութիւնը արձակեց ժողովուրդը, որ թագուհին ձոնձաղանալով ձեռքով նշան ըրաւ որ նոյն ծափահարութիւնէն դադարին։ Նոյն ժամուն խորին լռութիւնը տեղի տուաւ, իմմրեցուցիչ շառաչիւնին։ Այս վայրկենիս թագուհին բարևեց, և կերևար թէ կը հաճէր այնպուն շուտով ժողովուրդին հեռանալուն վրայ։

Կոլնէսի երկրին մէջ շաւանցամ 'ի վեր ասպատակութիւն ընող գիմնակաւոր Ռեվոլիւսիոնիստներուն երևելի գլխաւորները կառավարութեան ձեռքը անցան։—Բրեանիան Ընդկոստանի և Ֆենոստանի հետ առնուտուր ընող վաճառականները ամոր Շին ընդհանուր ժողովրդի պատի ընեն Բրեանիան շոգենաւերու ընկերութեան ընկեր դիրքամիններու առաջարկութիւնները քննելու։ Այս նոր կարգադրութիւնով առևտրի դատմունները մեկ ամիս առաջ առնուելու են։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Փարիզ 6 սեպտեմբեր։ Այս տասնեկիս մէջ երևելի բանմը լանցաւ, բայց երկի և այսօր հասարակութեան մէջ շատ կը խոսացուէր խուռութեան գաղանիքիմը համար, որ քացը հաներ են։

Մինչև Ձին՝ իրիկունը և բոլոր գիշերը Փարիզի մէջ կառավարութիւնը շատ մարդեր բռնեց քաղաքականութեան գէմ յանցանքով։

Կառավարութիւնը իմացեր էր որ մեկ նոր ընկերութիւնմը հաստատուեր է՝ թագուհին և քանգիլու գիտատարութեամբ, դաղտնի ժողովներ կընէին և արտիստաւորներուն կարգին մէջն ալ միաւորութիւններ հաստատուեր է։ Այս բանիս մէջ խոհեմ ձեռնարկութիւններով ընկերութեան անդամներուն մեկ մասը խորհուրդ ընելու ատենին գինեանմը մէջ բռնեցին։

Բոլոր բռնուած մարդերուն թիւը 16ի կը հասցնեն։ բայց Տրուա անուն օրագիրը 50 հոգի կը հաստատէ նոյն թիւը։

ԲՐԱԶԻԼԻԱ

Պէրլին 29 օգոստոս։ Մինչև որ նախընթաց թիւով ծանուցինք թէ Թուսիոյ Մեծափառ Կայսրը կրսպասուի այս տեղ, անոր հանար Թրուսիոյ թագաւորը ամոյս 25ին Թոմեէրսոմէն երկաթէ ճանապարհով՝ եկաւ Կայսրը ընդունելու, որ և հասաւ այս տեղ։ Ս. Պետերսբուրգէն կայսերական Իւսքուսարը շոգենաւով Սիմենսին երկաթով և անկից ալ նոր երկաթի ճանապարհով եկաւ։ բոլոր ճանապարհորդութիւնը Պետերսբուրգէն մինչև այս տեղ 4 օր տուեց։

Գանիմը տարի կայ որ Թուսիոյ գեսպանը գեղցիկ պալատին շինեց այս տեղ որ շատ շքեղութեամբ զարդարուած էր, ուր և իջաւ Թուսիոյ Կայսրը։

Թուսիոյ Կայսրը դարձ ժամանակը Թուսական զօրաբաշխի զգեստ հագած էր։ և կերևար թէ կատարեալ առողջութեան մէջ էր և հիմայ 47 տարեկան է։ Մանչայէ մեծ գուքան ալ որ Կայսեր եղբայրն է այն ալ եկաւ այս տեղ։

Կայսրը պրիթէ 15 օր մնալու և զբաղեցուն կրթութեան հանգէսին ներկայ գտնուելու է։ հարը Թրուսիոյ թագաւորին հետ Ամենոլէր երթալու է՝ Գերմանական նիզակակցութեան տասներորդ բանակին կրթութեան հանդէսին ներկայ գտնուելու, որ հիմայ ամոյս 14ին հաստատելու են Լիմնէպուրգի դաշտավայրերուն մէջ։

Թուսիոյ Կայսեր այս տեղ ըլլալը՝ շատ կարևոր գործերու համար հարկաւոր է։ մինչև Թրուսիոյ արևելեան սահմաններուն խնդիրը։ Թուսիոյ և Բրուսիոյ մէջ եղած առևտրական դաշնադրութիւնը Գերմանական մարդի միաւորութեան հետ։ Պատնիոյ գործը որ երկու խորհրդականներն ալ կատարեալ Ժապկանց պարտեզքն՝ որ զարհուրելի ձայնով ծովուն մէջ թաղուցան։ Լուսահանդիսին մէջ դանուած նաւուն ջուրին շատ բարձրանալն ծովմանը թիկաւ, Պաղրիի բնակիչները մինչև օդնելու երթալին այս նաւը բոլորովին կորսուեցաւ։

Բարձրագոյն մեծ Նովապետ ունայ 16ին կիրակին մէջը երեկոյեան՝ իւր հրամանատարութեան տակը եղած նաւատորմիղովը, և Պարմայու գնայ և մինչև հիմայ այն տեղ է։

Ընդ գիտեր թէ դարձ է արդեօք այս նաւահանգիստը։ Հոդոսի կուսակցիք Հաստատ փաշայն յարդարան ունութեան գնայ և վերադարձաւ։

ԿԷՐԻՆ

6 Սեպտեմբեր։

Պարսկայի վեցին վերաբերեալ բարեկարգութեան խորհուրդները քանիմը օրն հետ ուելի եռանդով յառաջ անելու վրայ են, և երեցիներն նայելով՝ այս մեծ վէճը լմնալու ճամբայն մէջն է։

Օսմանեան փոխանորդ Սուլթանուք Նէվէրի և Ֆիրնան այս օրերս հաղիւերայմամբ ըրաւ, ուր Պարսկի գեսպանը միայն հրաւիրեալ էր։

Կահանդիս ընդհանուր կառավարիչ Սիմոշուք Պեռմիլ փաշայն ալ միաբ ունի պարսկայի վէճին համար այս տեղ գտնուող գործակալներուն և Լուսոպոյի հիւպատոսներուն հաղկերայմամբ ընելու։ Այս ամենէն կերևայ թէ Օսմանեան և Պարսկի գործակալներուն մէջ մտատրութիւն և բարի հաղորդութիւնը կը հաստատուի, որուն առ հասարակ շատ կը ցանկան։ և ամենայնիվ հետանքներ ունենալու է։

ԱՔՍԷՔԻՆ ԵՒ ԱՔՍԷՔԵՑԻՔ

ԱՆԳԼԻԱ

Լսնորա 4 սեպտեմբեր։ Այս տասնեկիս մէջ քաղաքականութեան վերաբերեալ շատ քիչ անցք ունիմք պատմելու։ Ընդդեմայի թագաւորին Լոյսի բերդը Վոդլիայի թագաւորին հետ տեսութիւն ընելին եալը՝ Պրայթոն դառնալով, Դորէն անկէց ալ մեկնեցաւ Պէլճիդայի մէջ ժուռ գալու համար։

Այս է Սիմոնտարա անուն Ընդդեմարէն օրագրին

բանի։ Տեառն գործակցութեամբ յապայս կերտելի։

Լոտ մեծ փայլութեան գոտեր փառացի, սքանչելի Գահի։ Բոլորին երկնի։

Հաստատեցոյ Աթոռոյ մայր եկեղեցոյ Հայաստան աշխարհ, մեծ Պատուական սուրբ Լուսաւորչի։

Ի լեռ հազարաւոր ուխտաւորաց, երեքտասանեակ։ Փրկչին աշխարհի։

Մատենագրութիւն 'ի գլուխ սեռնոց գրոց ոնեկի վարժարանին։

Ասեալք պարգեւաց Տեառն գոհութեանց։
յարգել երկիր զիւ զոհութեամբ կալեաց։
Ազգ է խնկական կրկնակի բարեաց։
անմահից կենաց գիտ մանկանացուցոյ։
Այս ոչ յարդարաց աներկիւղ մոլեաց։
ինքնագատ մնուէ առաջիւ շնորհաց։
Այլ Քրիստոս Յիսուս առնասրանեաց։
անշուշտ զայս պատգամ Աստուծոյ գրեաց։
Հապա նախ խորհեաց առաջ քանքարաց։
Ի գերայ արհեղ զոյդ նպատակաց։
Էպա մեռաւ յայս տուն նեստ յամենոս փառաց։
կարգեալդ առաջիւ մանկանց համարակաց։

Մատակարութիւն 'ի գլուխ սենեկի Աշակերտաց։

Ասաղամբ եղեցին առաջինք յեռանիք՝
յեռանիք առաջինք։
Միշտ են ճշմարիտք բաց հաւատարիմք
բանք Աստուածայինք։
Ընն ձիրք արտաքինք՝ այլ կամ առանձինք
ապատ մարդկայինք։
Ամ իզձ ձգտեսցին՝ լինիլ առաջին,
շուիրք են դիւրին։

Յոգոյ հանդիսիցուոյ Գիտակցական պատարագի։

Հարիւր քառասուն մարք բոլոր գրոց՝ յորում են հաստատակ ատաք։ միջակ գլխագիրք։ փոքր գլխագիրք։ շեշտք։ շեշտաւոր ատաք։ կէտք և այլն։

Մեծատեսակերեք մարք նոտոր գրոց՝ յորս են հաստատակ ատաք։ շեշտք։ շեշտաւորք և այլն։

Ամենամեծերեք մարք մեծ երկամեայգրոց՝ յորս են դաւ շեշտաւորք և այլն։

Ամենամեծերեք մարք գաղտնի գարգուց գրոց։ երևացեալ են։

Մի մեծ տիպար ապագրական առ ձուլել զերկամեայգիրս Գաղղիացւոց՝ և Հայոց և բստ նոյն մեծամեան։

Մի փոքր տիպար ձուլեցոյ զմիջակ և գիրքը գրելիարիր, զբոլոր և զնոտոր գիրս։ զկեաս։ զշեշտս և զգարգս և այլն։

Մի երկամեայ գրաշար անուանեալ հոլանդական։

Մի երկամեայ գրաշար անուանեալ գաղղիական։

Մի գրաշար փայտեայ վասն շարելոյ զգիմագիրս։ զսղագրակս և այլն։

Գոսանեմիրեալ Գաղղիական տեսակ ձուլեալ։ Հնագոյնք երկրաչափական։ աստղաբաշխական։ գրահաշուական։ բնագրական։ և այլն։

Ամենեմեան ձուլեալ զարդք ապագրական մեծ մեծ և մանր փոքր։ յորս են ձևք մեղուաց։ սաթից։ ծաղկանց։ մեղանց։ դաշտաբուսոյ և այլն։

Յոգոյ ծանուցանելոյ 'ի մերոյ տարեգրոյն Տարեգրոյ։ Գրեցեալ Գրիգորի Գ. Գ. Գ.

բիլապես համեմատ են, և պղ. ուրիշ բարձր խնդիրներուն համար այս երկայն խոսակցութիւնները շատ երկարելու են։

Բուսիոյ Կայսրը Խրուսիպէն մեկնելէն ետքը Վարսովիա երթալու է, կառավարութեան շատ հատուածները բարեկարգելու համար, ուսկից երթալու է Կայսերութեան հարաւային կողմի բոլոր բանակները քննելու, Վոզնէսէնսքի մէջ մեկ մեծ զօրաց հանդիսիմբ ներկայ գտնուելու, և պահպանութիւն ընող Կովկասեան բանակին վիճակը քննելու համար։

ՊԵԼՃԻՈՒՄ

Ամերիկոյեն Վիկտորիա թագուհիին ճանապարհորդութիւնը։

Սեպտեմբեր 1ին Ամերիկոյեն Վիկտորիա թագուհին և Էլպերթ Իշխանազուկը Օսթենտ նաւահանգիստը եկան, և ուրբաթ առաւօտուն Հոլենդիոյ իշխանը և անոր Իշխանուհին պալատը դընացին Ընդլեոյ և Պելճիգայի թագուհիներուն տեսութիւն ընելու. և դառնալու ժամանակին Պելճիգայի թագաւորը հետերնին էր։

Կէս օրին Ընդլեոյ թագուհին և Էլբրթայական ընտանիքը Պրիւժ գնացին ուր տեղ քանիմը օր առաջէն միայն կառավարութիւնը գիտեր որ Վիկտորիա թագուհին գալու է, կառավարութիւնը հրաւէրներ ղրկեց ընակիչներուն որ զարդարեն և պաճուճեն իրենց տունները։ Որոնք մեծ փութով սկսան, և այն փողոցներէն որ կը կարծուեր թէ թագուհին պիտի անցնի, ծառերով դրօշներով և ուրիշ ձեւերով զարդարեցին, կէս օրին բոլոր պարտապարհ զօրքերը զէնքերով էին. մեկ ժամ անցած թնդանօթները իմացուցին թագուհիին մերձենալը, զանգակատուներն հրաժշտական ձայնները, տաստիկ ցնծութիւնն ազաղակները և բազմաթիւ կեցցէները օդուստրիա թագուհիոյն քաղաքը մտնալը կաւելէին։

Վիկտորիա թագուհի ուղղակի քաղաքը դնաց, ուր տեղ բազմաձայն սեղանը պատրաստուեր էր, և նոքը Պելճիգայի թագաւորին և թագուհիին և Ընդլեոյ Իշխանուհիներն հետ քաղաքին զրաստան այցելութեան գնաց։ Կէս օրէն հինգ ժամ նորը կառքերը մտնալով Օսթենտ դնացին, և անանց յուզարկաւորութեան համար եղած պատիւն ալ գալերնուն եղածին նոյնն էր։

Անգլիոյ Պէյճ օրագիրը կը ծանուցանէ, թէ ամսոյս 6ին Վիկտորիա թագուհին Օսթենտէն Պրիւքսէլ երթալու է, ոչ Պելճիգայի մայրաքաղաքն է, և ամսոյս 8ին անկից Լայբէն, վերջապէս 8ին Ընդվերս պիտի անցնի Ընդլեայ վերադառնալու համար։

Նոքին՝ ըստ օրս և վճռ ... 1827 ... 1830։

	Ֆրանք, մանեթ	դարիկ
Պատմութիւն ծախուց արարիչոյ 'ի Սիմեոնէ Ազգ Եպիսկոպոսէ 'ի վերայ Դերբիսեան դպրոցի և ուսուցանողին ոգիներուն՝ 'ի մեն, սկսեալ 'ի 1 յունվարի 1827, մինչև 'ի 1 յունվարի 1830 ամի	3550	50
Դաւմարք ծախուց արարելոյ 'ի Դերբիսեան դպրոցի և ուսուցանարանին ոգիներուն՝ 'ի մեն Յիսուսեանց վարդապետի Լամբարանոցն՝ սկսեալ 'ի 1 յունվարի 1797 ամի մինչև 'ի 1 յունվարի 1830 ամի,	3503	50
Դիմի դարձական ուղարկանին Դերբիսեան դպրոցի՝ ընդամենն գրոնի	1545	
Ազանապարհորդական ծախս ուսուցչին դաստիարակի լիսանդ Յակոբոյ Ջրաբեանցի նամանելի նորա 'ի ոգիներ՝ բոլորն։	23.615	
Նոյն Ջրաբեանցին 'ի ոգիներ յընթացս մի և կէս ամաց, բոլորն մանեթ։	1595	
Ի ծախս անձնական պիտանոյն նորա 'ի 1827 ամի, ցվերջ ագոստոսի 1828 ամի։	460	

Հաշուեցաւ յԱրքել Վարդապետէ

Ա. Աբրահամեան։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Մեկնեալ 18 սեպտեմբեր։ Նոր խորհրդարանը կը պարապի հիմայ ջաղ կանոնները ջոգելու և նոքի կառավարութեան մէջ եղող ամենէն աւելի յանցաւորները պաշտօնեին զրկելու և նորէն դործակալներ ընտրելու։ Պ. Մավրոքորդատան և Թէոլեքին ետ կանչուեցան՝ այս գործերուն կատարելութեանը օգնելու համար։ Բանիմը պաշտօնատար մայրաքաղաքին Տկրութեան քանիմ նահանգները աքսորուեցան և Պ. Բիզան ալ Կոստանդնուպոլիս մեկնեցաւ։

Բոլոր օտարականները պաշտօնեին ձդեցին։ Ունեցողները Պիրէոն հաւբուելու են, արգէն Ընդլիացիներուն այն տեղ են։

Փոփոխութեանս լուրը ամենն նահանգներուն մէջ լսուելով՝ մեծ ուրախութեան նշանով ընդունեցին։ Սբէցիայի և Եւարոլիի և ուրիշ շատ քաղաքներու խորհրդարաններու դատաւորները նոր խորհրդարանին իրենց հաւանութիւնը ղրկեցին։

ՊՈՒՆԱՍՏԱՆ

Ինչպէս որ ծանուցինք Եգիպտոսի լուրին մէջ թէ Մաքմոմ հաղարապետը Մոքասէն Լուէզ նիկաւ Աբոպար անուն շրջենաւով, Ընդանոց Կայսրէն հաստատած դաշնագրութիւնը և այս ծովերուն առեւտուրի վերաբերեալ բարեկարգութիւնները հետը բերաւ։

Մաքասի վերջին լուրերը յուլիս 19 էն են։ Ռուսական դործքերը նոր կարգադրութեան նոյնով անմիջապէս հինդ նաւահանգիստները բացուր են։ Մինչև հիմայ նաւերը չի կրցան Պ. ամրոս երթալու նաւուղիղ չի գտնուելուն համար, որոնք եշխանութիւն ունին նոր բարեկարգութիւններուն համեմատ նաւերուն մէջ մտնալու։

Կը յուսանք կրսեն Մաքասի օրագիրները թէ Սրբ Ալանի Ռոմիներները մոքսէ վախտուտի դէմ եղած կարգադրութիւնները խստիւ պահել սալու է, վասն զի Ընդանոցի կառավարութեան հետ բարեկամական հաղորդակցութիւնները ուրիշ ձեւով սեկի չի կրնար ըլլալ։ Բայց նոքէ հաստատուած կարգադրութիւններուն հաւատարմութեամբ հնազանդելով և նոյն կառավարութեան ամենէն դանդաղի պատճառ չի տալու վրայ հոգ տանելով։

Հանկ քանկ քաղաքին անունը Վիկտորիա դրին։ Կղզին և անոր վիճակները Հանկ քանկի անունով կը նշանակուին։

Առևտրական գործքերուն բարեկարգութեանը համար կառավարութեան լրած կանոնագրութիւնները հետագայ թիւով կը ծանուցանենք։

ՋԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հոլանտայի մէջ աղբատութիւնը իրաւ որ սոսկալի վիճակի մը հասաւ։ Կառավարութեան հրատարակած ճիշդ ծանօթութիւններուն նայելով՝ 1841ին բարեգործութեան ընկերութիւնները 495,693 հոգի օգնութիւն ըրեր են։ Հոլանտայի բոլոր ժողովուրդը 2,931,143 հոգի ըլլալով, վերոյդրեալ թիւը տարի վրայ հինգին մէկի պէս կուգայ։ Այս թիւէն դուրս են այն աղքատները՝ որոնք աղքատներուն նպաստի համար հաստատուած ընկերութիւններէն ոչորմութիւն կառնեն, և անոնք՝ որ մասնաւոր մարդերէ օգնութիւն կընդունին։

Հոլանտայի մէջ 6,331 բարեգործութեան ընկերութիւններ կան, որոնք 1841ին 41 միլիոն ֆրանք ծախք ըրեր են։

— Համբուրկի յաղթահարուած սեղանաւոր Պ. Սորմն Հոսն Հրեայն իւր ծախքովը հիւանդանոց մի շինել տուաւ, և կարասիներն ալ բարեկց նոյն քաղաքի Հրեաներուն 'ի պատիւ և 'ի յիշատակ իւր կողակցոյն, որ քանիմը տարի առաջ մեռաւ։ Պ. Հոսնը հրապարակաւ ծանուցեր է թէ այս շինքը մասնաւորապէս Հրեաներուն համար է, բայց և ամենն դասակարգով աղքատներն ալ ձրի հոգացուելու են նոյն տեղը։

— Ինդլիոյ օրագիրներուն մէջ կը կարդացուի Հալեմի օր կէս օրէն նաւը օդագնաց գունակ հաչակաւոր Ճարտարապետ Պ. Կրիմը Պէրիսոթ քաղաքի մենակաբանական պարտէզին մէջ 4,000 հոգի տալն վեր ելաւ 12,911 ոտք բարձրութեամբ։ Միայն ունի եղեր կիրճը ամենայով։ Իմանալը ներթայ, բայց ասենալով որ դիշերէն առաջ չի կընալու է հասնիլ։ Արեկիվատ իջաւ։

— Ինդլիոյ թագուհին Լոյի լերդէն մեկնելու առեր 25,000 ֆրանք ձրեց, Բրաբանդի պարտուած ապատաւորներուն համար բաժնելու համար, և այն ապատաւորները որ մասնաւորապէս իւր անձին ծառայեցին ամենն մեկուն 1,000ական ֆրանք տուաւ։

Էլպերթ իշխանազունը 100 լեռա սմիէլին տուաւ Լոյի քաղաքին ոչքատներուն բաժնելու համար։

ԱՒԵՏԱՐԱՆԻ ԼՈՒՐԵՐ

Վարաքիս աւետարանին վերջին գրեթէ մեր անցեալ թիւով նշանակածներէն աւելի փութութիւնամբ չեղաւ այս օրերս։ անոր համար շատ ծանօթութիւններ չունինք նշանակելու։ միայն քանիմը սովորական ապրանքներուն որոնք հետաքրքրելու են։

ԲՈՒՐԴԱԿ։ այս ապրանքէն 160 հատ ... ... վաճառուեցաւ։ Սապաճեանի տեսակը 18 դահեկանի և Պասարոյենի 200 դահեկանի

ԾԷՀԻՐ։ բուսական սորտանք վաճառուեցաւ օկայն 18 դահեկանի։

ՍԱՂՄՈՍԻՆ։ թէպէտ և այս հիւթեղէն ապրանքին երևոյթը, առաջ շատ քիչ էր բայց բուսական սորտանք եկաւ գուրսերէն, այս օրուան սրժողութիւնը 200 էն 220 դահեկան է բայց վաճառք չեղաւ։

ԹՈՒՄՈՒՔ։ շարունակ կուգայ գուրսերէն և 70 էն 110 դահեկանի կը վաճառուի։

ՓՈԽԱՆԱԿԱՓՈԽԿԱՆ

Օրս 17 Սեպտեմբեր։

Լիվրպուլ	141	
Օսկաս		
Վիեննա	438	437
Լոնդրա	108	107 ½
Փարիզ	168¾	
Մարսիլիա	167¾	167 ½
Թրեստ	437½	435
Ժենեվա	167½	166 ½

Օրս 24 Սեպտեմբեր։

Լոնդրա	107	
Փարիզ		
Վիեննա		
Մարսիլիա	167	167 ½
Թրեստ	431	433

ՁԱՐԻՒՆԴԻՔ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ԷՐԶՐՈՒՄԻ ՀԱՅԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԷՆ